

Informacje o książce

Autor: Igor D. Górewicz

Wydawca: Bellona & Triglav

Rok wydania: 2021

Stron: 207

Wymiary: 24,1 x 17 x 1,6 cm

Oprawa: twarda

ISBN: 978-83-11-16225-9 (Bellona), 978-83-62586-34-9 (Triglav)

Recenzja

„Historia miecza to historia ludzkości” – ten cytat z początku książki idealnie, choć nie do końca zgodnie z prawdą, oddaje specyfikę broni, jaką jest miecz. Według autora stanowi on broń ponadczasową, pełniącą rolę nie tylko bojową, ale także, a dziś przede wszystkim – symboliczną. Autor, będący odtwórcą historycznym, jest zafascynowany tematem i na łamach swojej książki niejednokrotnie daje temu wyraz. W pozycji można prześledzić rozwój i charakterystykę mieczy w Europie od początku epoki brązu aż po nowożytność. Przekrojowa publikacja przybliży szczegółowe zagadnienia dotyczące pochodzenia, budowy i wykorzystania tego typu broni na przestrzeni dziejów.

Główną część książki stanowi chronologiczne przedstawienie historii miecza w Europie. Wraz z danymi technicznymi poszczególnych typów broni autor zawarł także szczegółową ikonografię w postaci rycin, tabel i fotografii. Oprócz przedstawień mieczy historycznych umiejętnie wplecione zostały elementy zjawiska „miecza w kulturze”, poczynwszy od średniowiecznego mitu o Ekskaliburze, aż po popularny dziś w środowiskach LARP-owych (ang: *live action role-playing* – odtwarzanie teatralne, zabawowe gier fabularnych) tzw. „miecz fantasy”.

Każdy spośród rozdziałów opisujących poszczególne grupy broni zawiera w sobie informacje przybliżające historię ludów i grup społecznych używających poszczególnych mieczy. Autor prezentuje rozwiązania w technice wytwarzania głowni czy rękojeści stosowane przez rzemieślników i stara się tłumaczyć, dlaczego zmiany szły w danym kierunku. Ciążyły na tym względy zarówno gospodarcze, jak i kulturowe. Na przykład inaczej miecza używali Rzymianie, a inaczej ludy Germanii czy Galii, w związku z czym wskazano różnice w budowie i technice

władania daną bronią. Dodatkowym smaczkiem jest posiłkowanie się przez autora różnymi typologiami, zarówno w przypadku mieczy, jak i ich części, np.: rękojeści, głowni, jelców.

Graficznie książka prezentuje bardzo wysoki poziom. Największe wrażenie robią bez wątpienia przedstawienia mieczy wraz z wyrysowaną skalą. Takich ilustracji zawartych na tablicach opisujących dogłębnie przedstawione miecze znajdziemy w pozycji około trzydziestu, z czego na jednej tablicy nieraz uwidoczniono kilka sztuk broni. Oprócz tego autor zamieścił w książce blisko dwieście rycin, zdjęć i rysunków. Zawierają one oczywiście broń oraz elementy wyposażenia, takie jak pochwy czy okucia. Występuje również dużo rycin przedstawiających wyobrażenia wojownika z mieczem na przestrzeni dziejów, od czasów prahistorycznych aż po nowożytność. Możemy tu odnaleźć malowidła naskalne obrazujące wczesnych wojowników, przedstawienia rzymskich legionistów z gladiusami, średniowiecznych władców z mieczem jako symbolem władzy czy średniowiecznych bohaterów, jak choćby Roland dzierżący Durandala.

Oprócz samego ukazania broni w książce znalazły się również rozdziały nietraktujące dosłownie o budowie mieczy, ale o technice walki czy symbolice związanej z nim na przestrzeni dziejów. Są one równomiernie rozłożone po całej publikacji, dzięki czemu czytelnik nie ma poczucia „znużenia” jednym tematem. Wśród poruszonych wątków można odnaleźć wspomnianego wcześniej Ekskalibura, Szczerbiec, rolę miecza w życiu wojownika i władcy, a także opisanie miecza jako znaku herbowego ludzi i miast. Innym ciekawym zagadnieniem, któremu autor poświęca oddzielny rozdział, są metody wytwarzania mieczy.

Wrażenie robi baza bibliograficzna licząca kilkaset tytułów, co jak na pozycję mającą niespełna dwieście stron jest bardzo dobrym wynikiem. Można odnaleźć źródła zarówno polskie, jak i zagraniczne, z przewagą tych ostatnich. Autor sięgał do istniejących opracowań dotyczących miecza i do pozycji historycznych, jak roczniki Długosza czy kronika Galla Anonima. Cytaty ze źródeł historycznych, poparte komentarzem, są cennym źródłem wiedzy i nadają pracy dodatkowego szlif. Czytając, nie odnosi się wrażenia schematyczności. Widać, że autor z rozmysłem konstruował swoje dzieło, unikał powielania treści zaczerpniętych z tekstów użytych przy pisaniu pracy. Wypracowując własne opinie i przemyślenia opatruje je licznymi przypisami. Również pod względem edytorskim pozycja wygląda zachęcająco. Nie znalazłem w niej błędów. Ilustracje zgrabnie komponują się z tekstem, nie nachodzą na niego.

Książka jest łatwa i lekka w odbiorze. Autor informuje czytelnika, że pozycja mogłaby zawierać kilkakrotnie więcej treści. W obecnej formie wydaje się bardzo przystępna. Poszerzona o dodatkowe informacje, mogłaby stać się mniej atrakcyjna dla szerszego grona odbiorców. Skupiając się na najważniejszych rzeczach, autor prezentuje przekrojowe dzieło o historii miecza w Europie, wzbudzając zainteresowanie laika, a pasjonata zachęcając do sięgnięcia do bardziej szczegółowej literatury.

Autor: *Maciej Sadło*

Opublikowano 17.10.2021 r.